Janne Salminen 24.3.2021

Perustuslakivaliokunta

Valtioneuvoston asetus kunnan oikeudesta olla väliaikaisesti noudattamatta terveydenhuollon kiireettömän hoidon määräaikoja (M 4/2021 vp)

1. Perustuslakivaliokunnan käsiteltävänä on valmiuslain 88 §:n nojalla annettu valtioneuvoston asetus. Asetus koskee kunnan oikeutta olla väliaikaisesti noudattamatta terveydenhuollon kiireettömän hoidon tarpeen arvioinnin ja hoidon aloittamisen määräaikoja. Terveydenhuoltolaissa (1326/2010) säädetään tiettyjen määräaikojen noudattamisesta kiireettömän hoidon järjestämisessä.

2. Kysymyksessä on valmiuslain tarkoittama soveltamisasetus.

3. Asetus on tullut voimaan 18.3.2021, ja se on voimassa 30.4.2021 saakka.

4. Perustuslain 23.2 §:n mukaan tilapäisiä poikkeuksia koskevat valtioneuvoston asetukset on saatettava viipymättä eduskunnan käsiteltäviksi. Eduskunta voi päättää asetusten voimassaolosta. Valmiuslain nojalla annettujen asetusten jälkitarkastamista säännellään valmiuslain 10 §:ssä. Sen mukaan valmiuslain II osan säännösten nojalla annettavat valtioneuvoston ja ministeriön asetukset saatetaan välittömästi eduskunnan käsiteltäviksi. Eduskunta päättää, onko asetukset kumottava.

5. Perustuslakivaliokunta aikaisemmin 10.3.2021 käsitelessään valmiuslain 86 ja 88 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta annettua valtioneuvoston asetusta (187/2021) todennut käsityksenään, että maassa vallitsevat valmiuslain 3 §:n 5 kohdassa tarkoitetut poikkeusolot (PeVM 1/2021 vp). Eduskunta on 11.3.2021 päättänyt valmiuslain 86 ja 88 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 ja 3 § on kumottava siltä osin kuin ne koskevat toimivaltuuksien soveltamista Ahvenanmaan maakunnassa. Muilta osin asetus saa jäädä voimaan. Valtioneuvosto antoi 11.3.2021 samana päivänä voimaan tulleen valtioneuvoston asetuksen valmiuslain 86 ja 88 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 ja 3 §:n muuttamisesta (193/2021), jossa mainittuihin pykäliin lisättiin Ahvenanmaata koskeva säännös, jonka mukaan kunnan oikeutta luopua kiireettömän hoidon määräaikojen noudattamisesta voidaan soveltaa koko valtakunnan alueella lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa. Käyttöönottoasetuksen tällainen muutos ei valiokunnan mukaan enää edellyttänyt eduskunnan uutta käsittelyä (PeVM 1/2021 vp). Valtioneuvoston asetus 86 ja 88 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta on siten voimassa ja sovellettavissa.

6. Voimassa olevan asetuksen 3 §:n mukaan valmiuslain 88 §:n 1 kohdassa tarkoitettua kunnan oikeutta luopua terveydenhuoltolaissa (1326/2010) säädettyjen kiireettömän hoidon määräaikojen noudattamisesta voidaan soveltaa koko valtakunnan alueella lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa.

7. Valmiuslain 88 §:ssä säädetään mahdollisuudesta poiketa eräistä kunnille kuuluvista sosiaali- ja terveydenhoidon tehtävistä ja niihin liittyvistä määräajoista. Valmiuslain sanottu säännös ja valtioneuvoston asiaa koskevan asetuksen 3 § muodostavat pohjan nyt arvioitavalle soveltamisasetukselle.

8. Perustuslakivaliokunta on arvioinut, että käsillä olevien valmiuslain toimivaltuuksien käyttöönotto liittyy enemmänkin terveydenhuoltojärjestelmän toimintakyvyn turvaamiseen kuin epidemian leviämisen estämiseen. Perustuslakivaliokunta on arvioinut valmiuslain toimivaltuussäännösten käyttöönoton ja niiden nojalla annettujen asetusten hyväksyttävyyttä lähtökohdasta, jonka mukaan terveydenhuoltojärjestelmän toimintakyvyn säilyttäminen pandemian aikana on perusoikeusjärjestelmän näkökulmasta erittäin painava peruste, jolla on yhteys perustuslain 7.1 §:n julkisen vallan velvollisuuteen turvata jokaisen oikeus elämään sekä turvata myös pandemian oloissa jokaiselle riittävät terveyspalvelut sekä edistää väestön terveyttä (perustuslain 19.3 §) ja joka oikeuttaa poikkeuksellisen pitkälle meneviä, myös ihmisten perusoikeuksiin puuttuvia viranomaistoimia (ks. PeVM 2/2020 vp, PeVM 3/2020 vp). Valiokunta on korostanut perusoikeuksien yleisiin rajoitusedellytyksiin kiinnittyvien näkökohtien merkitystä myös perustuslain 23 §:n perusoikeuspoikkeuksien soveltamisalalla (ks. PeVM 2/2020 vp, PeVM 3/2020 vp, PeVM 15/2020 vp).

9. Arvioitavana oleva asetus on voimassa 30.4.2021 saakka. Valmiuslain säännösten soveltaminen edellyttää, että poikkeusolot jatkuvat. Siitä syystä perustuslakivaliokunta on pitänyt välttämättömänä, että valmiuslain mukaisten käyttöönottoasetusten ja jatkamisasetusten, samoin kuin soveltamisasetusten yhteydessä arvioidaan myös poikkeusolojen olemassaolon perusteita. Asioiden käsittelyaikataulusta johtuen nyt esitetyn muistion sisältämä tilannearvio epidemiologisesta tilanteesta perustuu tarkasteluun 15.3.2021. Kun otan huomioon ne tiedot ja lisäksi esimerkiksi perustuslakivaliokunnan kuulemisessa 23.3.2021 Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen edustajalta saadut tiedot epidemian tämän hetkisestä tilanteesta katson, että edellytykset soveltamisasetuksen voimassaololle 30.4.2021 asti ovat olemassa tämän hetken arvion mukaan. Voimassa olon jatkuminen edelleen on kuitenkin perustettava kulloinkin käytettävissä olevaan mutta ajantasaiseen tietoon.

10. Arvioitavana olevan asetuksen soveltaminen on rajattu vain Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueelle.

11. Valmiuslain 88 §:n 1 kohdan mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että kunta voi luopua terveydenhuoltolaissa (1326/2010) säädettyjen määräaikojen noudattamisesta kiireettömän hoidon järjestämisessä, jos se on välttämätöntä kiireellisen hoidon järjestämiseksi ja jos määräajan ylittäminen ei vaaranna potilaan terveyttä.

12. Tämän soveltamisasetuksen 3 §:n mukaan

> Terveydenhuoltolain 52 ja 53 §:ssä säädettyjen määräaikojen noudattamisesta sekä 51 §:ssä säädetystä perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavan erikoissairaanhoidon määräajan noudattamisesta voidaan luopua, jos se on välttämätöntä kiireellisen hoidon järjestämiseksi ja jos määräajan ylittäminen ei vaaranna potilaan terveyttä.

> Kunta tai kuntayhtymä voi luopua kiireettömän hoidon määräajan noudattamisesta kuitenkin vain, jos se arvioi, että tarve määräajoista luopumiselle on välitön tai jos sen perustellun arvion mukaan tarve syntyy seuraavan kahden viikon aikana.
>
> Erikoissairaanhoidossa, lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa sekä perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa hoidon tarpeen arviointi on kuitenkin aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut kuntayhtymän sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön taikka muuhun terveydenhuollon toimintayksikköön siten kuin terveydenhuoltolain 51 §:n 1 momentissa, 52 §:n 2 momentissa ja 53 §:n 1 momentissa säädetään.
>
> Hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä potilaan terveydentila ja sairauden ennakoitavissa oleva kehitys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa.

13. Sanotuissa terveydenhuoltolain 51, 52 ja 53 §:ssä on säädetty määräajat koskien erikoissairaanhoitoon pääsystä (52 §), hoitoon pääsystä lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa (53 §) ja perusterveydenhuollon hoitoon pääsystä (51 §). Terveydenhuoltolain 51 §:n osalta käsillä oleva asetus yksinomaan perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavaa erikoissairaanhoitoa.

14. Käsillä oleva sääntely koskee vain kiireetöntä hoitoa. Sääntelyssä on pyritty varmistamaan sen soveltamista vain, kun se on yhtäältä nimenomaisesti välttämätöntä kiireellisen hoidon järjestämiseksi ja toisaalta jos määräaika voidaan ylittää potilaan terveyttä vaarantamatta.

15. Sääntelyn perusteluna on erityisesti sairaala- ja tehohoidon toimivuus siten, että covid-19-potilainen ja muiden kiireellistä hoitoa vaativien potilaiden hoito voitaisiin varmistaa. Asetuksen esittelymuistiossa todetaan seuraavaa.

> Nopeasti vakavoituvassa tautitilanteessa on turvattava erityisesti sairaalahoidon ja tehohoidon toimivuus. Erikoissairaanhoidon määräajoista poikkeamisen mahdollistaminen antaa erään työkalun varmistaa, että covid 19-potilaat ja muut kiireellistä hoitoa edellyttävät potilaat voidaan hoitaa. Toisaalta tästä huolimatta potilaiden yksilöllinen hoidon tarpeen arvio ja hoito on toteuttava siten, että mahdollinen kiireettömän hoidon lykkääminen ei aiheuta vaaraa potilaan terveydelle. Vaativimman sairaala- ja tehohoidon toteuttamiseksi vaadittavaa erityisosaavaa henkilöstöä on lähinnä leikkaus- ja valvontaosastolla. Henkilöstösiirtojen toteuttaminen tehohoitokapasiteetin ylläpitämiseksi edellyttää, että erityisesti elektiivistä operatiivista toimintaa voidaan hallitusti lykätä ja sen kapasiteettia pienentää. Osaavan henkilöstön saaminen tehohoitoon merkittävissä määrin muista toiminnoista esimerkiksi konservatiivisilta tai psykiatrian aloilta ei ole realistista. Niin ikään näillä erikoisaloilla suurin osa sairaalahoitojaksoista on päivystyksellistä tai kiireellistä hoitoa, jota ei voida tauottaa. (muistio s. 11)

16. Tältä kannalta ja laajemminkin muistiossa yleisesti tulee yleisesti ottaen ymmärrettävällä tavalla perustelluksi erikoissairaanhoidon määräajoista luopuminen asetuksessa säädetyissä rajoissa. Soveltamisen rajaaminen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueelle on myös pääosin asianmukaisesti perusteltu. Sääntelyssä on asetettu kunnalle velvollisuus tarkastella tarvetta määräajoista luopumiseen edettäessä. Lisäksi asetuksessa on hoidon tarpeen arvioinnin aloittamiselle asetettu määräaika (3 viikkoa). Hoito puolestaan on järjestettävä ”kohtuullisessa ajassa”.

17. Kuitenkin siltä osin kuin asetuksella luovutaan myös määräajoista hoitoon pääsystä lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa (terveydenhuoltolain 53 §) tarve jää perustelematta. Sitä ei oikeastaan perustella ollenkaan. Muistiossa kuitenkin todetaan nimenomaisesti esimerkiksi, että ”tarve huolehtia

erikoissairaanhoidon psykiatrian palveluista etenkin lasten ja nuorten osalta on tunnistettu epidemian aikana” (muistio sivu 18). Yllä lainaamassani osiossa puolestaan tuodaan esiin, että esimerkiksi psykiatrian aloilta ei ole realistista saada tehohoitoon osaavaa henkilöstöä. Katsonkin, että asetuksen perustelumuistion valossa jää perustelematta, miksi olisi välttämätöntä luopua terveydenhuoltolain 53 §:n tarkoittamista määräajoista, kun oikeastaan muistio puhuu sitä vastaan.

18. Perustuslakivaliokunta on painottanut (PeVM 1/2021 vp), että perustuslain 23 §:n mukaan tilapäisten perusoikeuspoikkeusten tulee olla Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisia. Valmiuslakia sovellettaessa on valmiuslain 5 §:n mukaan noudatettava Suomea sitovia kansainvälisiä velvoitteita ja kansainvälisen oikeuden yleisesti tunnustettuja sääntöjä. Tällä soveltamisalalla etenkin on painotettava lasten oikeuksien yleissopimuksen ja vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen sekä Euroopan sosiaalisen peruskirjan merkitystä.

19. Tähänkin nähden perustelumuistiossa on vielä todettu seuraavaa.

> Kunnan tai sairaanhoitopiirin on luopuessaan määräaikojen noudattamisesta kiinnitettävä erityistä huomiota lasten, nuorten, iäkkäiden ja vammaisten ihmisten sekä muiden erityistä tukea tarvitsevien potilasryhmien palvelujen toteutumiseen. Poikkeusolojen vaikutukset kohdentuvat koko väestön hyvinvointiin ja terveyteen, mutta ne jakautuvat epätasaisesti kohdentuen todennäköisesti enemmän edellä mainittuihin väestöryhmiin kuuluviin ihmisiin tai erityistä tukea tarvitseviin ihmisiin. Asetuksen sääntely sinänsä mahdollistaa näillekin potilasryhmille palveluita annettaessa määräaikapoikkeukset. Jos kunta tai sairaanhoitopiiri arvioi, että valmiuslaissa säädetty välttämättömyysedellytys täyttyy, ja määräaikojen noudattamisesta on ainakin joissain palveluissa luovuttava, tarkempia päätöksiä tehdessä tulee huomioida erityisesti mainittujen potilasryhmien palveluiden toteutuminen. Esimerkiksi lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa määräajoista poikkeamisen tulisi olla viimesijainen vaihtoehto. (muistio s. 21)

20. Sanotun perusteella oman käsitykseni mukaan olisi ollut nimenomaisia perusteita olla sisällyttämättä käsillä olevaan soveltamisasetukseen mahdollisuutta luopua terveydenhuoltolain 53 §:n määräajoista.

21. Perustuslakivaliokunta on käytännössään korostanut sitä, että perustuslain 23 §:ssä perusoikeuksien poikkeuksille asetetaan välttämättömyysedellytys. Myös valmiuslain 4 §:n mukaan lain toimivaltuuksia voidaan käyttää vain sellaisin tavoin, jotka ovat välttämättömiä lain tarkoituksen saavuttamiseksi ja oikeassa suhteessa toimivaltuuden käyttämisellä tavoiteltavaan päämäärään. Ylipäätään valmiuslain 4.2 §:n mukaan valmiuslain mukaisia toimivaltuuksia voidaan käyttää vain, jos tilanne ei ole hallittavissa viranomaisten säännönmukaisin toimivaltuuksin.

22. Perustelumuistiossa on muutoin kuin mainitsemiltani osin oman käsitykseni mukaan välttämättömyys- ja oikeasuhtaisuusperiaatteiden kannalta käsitelty terveydenhuollon määräaikasäänte lystä asianmukaisesti käsitelty poikkeamisen vaikutuksista. Muutoin kuin mainitsemiltani osin arvioin, että poikkeamiselle määräajoista on välttämättömät kiireellisen hoidon järjestämiseen kytkeytyvät syyt.

23. On huomattava, että käsillä olevassa asetuksessa edellytetään luopumiselle määräajoista olevan ”välitön” tarve. Lisäksi kunta voi perustellun arvion mukaisesti ennakoida tarpeen syntyvän ”seuraavan kahden viikon aikana”. Koska on aikaisempaa kokemusta siitä, että määräajoista on poikettu varsin ennakollisesti, pidän lopulta asianmukaisena, että ennakoinnille asetetaan asetuksessa selkeä ajal-

linen raami. Tilanteessa tarvitaan todennäköisesti joka tapauksessa lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön ja aluehallintoviraston käytännön ohjeistusta.

24. Olen katsonut edellä, että siltä osin kuin soveltamisasetus koskee lasten ja nuorisopsykiatrian mielenterveyspalveluja asetusta ei ole asianmukaisesti välttämättömyyden ja oikeasuhtaisuuden kannalta perusteltu. Tältä kannalta katson, että asetuksen jättämiselle voimaan tältä osin on myös oikeudellisia esteitä.

25. Valmiuslain 10 §:n menettely ei kuitenkaan mainitse asetuksen osittaisen kumoamisen mahdollisuutta. Päinvastoin se nimenomaisesti poikkeaa valmiuslain 6.3 §:n mukaisesta käyttöönottoasetuksia koskevasta menettelystä, jonka mukaan käyttöönottoasetusten osalta eduskunta päättää, saako asetus jäädä voimaan vai onko se kumottava osittain tai kokonaan ja onko se voimassa säädetyn vai sitä lyhyemmän ajan. Valmiuslain 10 §:n tarkoittamassa jälkitarkastuksessa, joka kohdistuu valmiuslain II osan säännösten nojalla annettuihin valtioneuvoston ja ministeriön asetuksiin, ”eduskunta päättää, onko asetukset kumottava”.

26. Perustuslakivaliokunta itse on mietinnössään PeVM 6/2020 vp kiinnittänyt huomiota siihen, että ”valmiuslain 10 §:n sääntely eduskunnan päätösvallasta eroaa valmiuslain 6 §:n soveltamisasetuksia koskevasta sääntelystä, jonka mukaan eduskunta päättää, saako asetus jäädä voimaan vai onko se kumottava osittain tai kokonaan ja onko se voimassa säädetyn vai sitä lyhyemmän ajan. Valmiuslain 7 §:n kiireellisiä tapauksia koskevan sääntelyn mukaan asetus on kumottava osittain tai kokonaan, jos eduskunta niin päättää. Valmiuslain 8 §:n jatkamisasetuksia koskevan sääntelyn mukaan eduskunta päättää, saako asetus jäädä voimaan vai onko se kumottava osittain tai kokonaan.” Samassa yhteydessä valiokunta totesi edelleen seuraavaa.

> Perustuslakivaliokunnan mukaan valmiuslain 6—8 §:n sääntelyä voidaan pitää poikkeusoloja koskevassa lainsäädännössä omaksuttuna poikkeuksellisten tilanteiden yllättävyyteen ja kiireellisyyteen liittyvien tekijöiden kannalta perusteltuna tapana päättää poikkeusolojen toimivaltuuksien käyttöönotosta. Valiokunta painotti, että eduskunnan vaikuttamismahdollisuudet tulevat valtiosääntöoikeudellisesti tarkasteltuina turvatuiksi siten, että se päättää ehdotuksen perusteella kaikissa tapauksissa viime kädessä käyttöönottoasetuksen voimaantulon edellytyksistä samoin kuin asetuksen sisällöstä ja voimassaoloajasta (PeVL 6/2009 vp, s. 15/1).
>
> Valmiuslakia koskevaan hallituksen esitykseen (HE 3/2008 vp) ei sisältynyt säännöksiä eduskunnan soveltamisasetuksiin kohdistuvasta jälkitarkastusoikeudesta. Valmiuslain toimivaltuuksien käyttämistä koskevia asetuksia ei siten hallituksen esityksen mukaan olisi enää saatettu eduskunnan käsiteltäviksi. Perustuslakivaliokunnan mukaan perustuslain 80 §:n säännökset lainsäädäntövallan delegoinnista ja valmiuslain luonne huomioon ottaen oli kuitenkin asianmukaista, että eduskunnalle taattiin mahdollisuus tarkastaa yksittäisten valmiuslain nojalla annettujen asetusten asianmukaisuus, välttämättömyys ja oikeasuhtaisuus välittömästi niiden antamisen jälkeen. Lakiin oli siten valiokunnan mielestä syytä lisätä tuolloin voimassa olleen valmiuslain 6 §:n kaltainen säännös eduskunnan jälkitarkastusoikeudesta (PeVL 6/2009 vp, s. 15/1).
>
> Valmiuslain 10 §:n säännöstä ei puolustusvaliokunnan mietinnössä tarkastella sisällöllisesti (ks. PuVM 3/2010 vp, s. 6/II ja 10/I). Säännöksen sanamuoto on sellaisenaan siirretty tuolloin voimassaolleesta laista suhteuttamatta säännöstä eduskunnan jälkitarkastusoikeudesta valmiuslain 6—8 §:n sääntelyyn.

27. Samoin valiokunta on vielä mietinnössään PeVM 11/2020 vp käsitellyt asiaa seuraavasti.

> Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota myös valmiuslain toimivaltuuksien käyttöönotto-, soveltamis- ja jatkamisasetuksiin kohdistuvan eduskunnan päätöksentekovallan epäselvyyteen ja kapeuteen. Käyttöönottoasetuksia koskevan valmiuslain 6 §:n mukaan eduskunta päättää, saako asetus jäädä voimaan vai onko se kumottava osittain tai kokonaan ja onko se voimassa säädetyn vai sitä lyhyemmän ajan. Valmiuslain 7 §:n kiireellisiä tapauksia koskevan sääntelyn mukaan asetus on kumottava osittain tai kokonaan, jos eduskunta niin päättää. Valmiuslain 8 §:n jatkamisasetuksia koskevan sääntelyn mukaan eduskunta päättää, saako asetus jäädä voimaan vai onko se kumottava osittain tai kokonaan. Valmiuslain nojalla annettujen asetusten jälkitarkastamisesta säädetään valmiuslain 10 §:ssä. Sen mukaan valmiuslain II osan säännösten nojalla annettavat valtioneuvoston ja ministeriön asetukset saatetaan välittömästi eduskunnan käsiteltäviksi. Eduskunta päättää, onko asetukset kumottava.
>
> Perustuslakivaliokunnan mielestä valmiuslain säännöksistä ei kaikilta osin riittävästi ilmene eduskunnan päätösvallan laajuus asiassa. Valiokunnan mielestä perustuslain kannalta on olennaisen tärkeää, että poikkeusoloja koskevassa sääntelyssä riittävän selkeästi ilmaistaan eri toimijoiden päätösvalta ja asiassa noudatettavan menettelyn perusteet. Valiokunnan mielestä eduskunnan asema ylimpänä valtioelimenä puoltaa myös eduskunnan toimivaltaa muuttaa valmiuslain nojalla annettujen asetusten sisältöä. Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että valmiuslain 10 §:n säännöstä ei ole eduskunnan päätösvallan osalta suhteutettu sisällöllisesti valmiuslain 6—8 §:ssä säädettyyn (ks. PuVM 3/2010 vp, s. 6/II ja 10/I).

28. Lainvalmisteluaineistosta ei siten löydy perusteluja sille, miksi valmiuslain 6-8 §:n menettelyssä ja 10 §:n menettelyssä eduskunnan asetuksen kumoamiseen kohdistuvan toimivallan osalta on omaksuttu toistaan poikkeavat ratkaisut. Asetustyypit ovat osin erilaiset siltä osin, onko asetus jo voimassa vai ei eduskunnan niitä käsitellessä. Eduskunnan ja valtioneuvoston välisen suhteen kannalta ei kuitenkaan ole käsitykseni mitään välttämätöntä syytä, jonka vuoksi eduskunnan toimivalta valmiuslain 10 §:n tarkoittamassa menettelyssä poikkeaisi valmiuslain 6-8 §:n menettelyssä sillä olevasta toimivallasta sen suhteen, voiko eduskunta päättää myös 10 §:n mukaisessa menettelyssä asetuksen osittaisesta kumoamisesta. Ottaen huomioon kyseisten säännösten säätämishistoria ja -perustelut 6-8 §:n ja 10 §:n säännösten erilaisen sanamuodon ei vielä tarvitse tarkoittaa sitä, että toimivallat tältä osin poikkeaisivat toisistaan, etenkään kun osittainen kumoamisen vaihtoehtona on kumoaminen kokonaan tilanteessa, jossa eduskunta katsoo, että asetuksen voimaan jäämiselle on vain osittainen selvästi asetuksesta erikseen erotettavissa oleva este.

29. Eduskunnan asema ylimpänä valtioelimenä puoltaa eduskunnan toimivaltaa muuttaa valmiuslain nojalla annettua asetusta muun muassa näin. On hyvä huomata, että siinä yhteydessä, kun perustuslain 23 § tarkistettiin, eduskunnan jälkitarkastusoikeudella alleviivattiin taattavan mahdollisuus tarkastaa yksittäisten perusoikeuspoikkeuksia koskevien asetusten asianmukaisuus, välttämättömyys ja oikeasuhtaisuus välittömästi niiden antamisen jälkeen. Perusteluna oli eduskunnan mahdollisuus valvoa poikkeusoloja koskevan asetuksenantovallan käyttöä ja niin halutessaan kumota annetun asetuksen tai muuttaa sen voimassaoloaikaa, jolloin viimekätinen lainsäädäntövalta säilyisi edelleen eduskunnalla (HE 60/2010, s. 37).